



RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Warszawa, dnia 28.11.2006 r.

RPO-539592-II/06/SK

00-090 Warszawa Tel. centr.022 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 022 827 64 53

Pan Marek Bieńkowski

Komendant Główny Policji

Szanowny Panie

Przepisy art. 19 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58 ze zm.) przewidują możliwość zastosowania w określonych w nich sytuacjach kontroli operacyjnej. W myśl art. 19 ust. 16 ustawy o Policji osobie, wobec której kontrola operacyjna była stosowana, nie udostępnia się materiałów zgromadzonych podczas trwania kontroli. Przepis ten nie narusza uprawnień wynikających z art. 321 k. p. k. Odwołanie się do art. 321 k. p. k. oznacza więc obowiązek poinformowania podejrzanego lub jego obrońcy o materiałach operacyjnych przekształconych w materiał procesowy.

W wyroku z dnia 12 grudnia 2005 r. (sygn. akt K 32/04, OTK z 2005 r., Nr 11/A, poz. 132) wydanym po rozpoznaniu wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich Trybunał Konstytucyjny orzekł m. in., że art. 19 ust. 16 ustawy o Policji w zakresie, w jakim przewiduje po zakończeniu kontroli operacyjnej powiadomienie o tej kontroli podejrzanego i jego obrońcę, jest zgodny z art. 45 ust. 1, art. 49 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 77 ust. 2 Konstytucji. Orzekając o zgodności art. 19 ust. 16 ustawy o Policji z wymienionymi wzorcami konstytucyjnymi Trybunał Konstytucyjny przyjął, iż przepis ten rzeczywiście wyklucza możliwość informowania zainteresowanego o kontroli operacyjnej „w czasie jej trwania”. Jednak - zdaniem Trybunału Konstytucyjnego - nie jest to tożsame z zakazem

udzielania takiej informacji w sytuacji, gdy czynności operacyjne nie są już prowadzone, a aktu oskarżenia nie wniesiono. Tym samym Trybunał Konstytucyjny nie podzielił stanowiska Rzecznika Praw Obywatelskich, że przepis art. 19 ust. 16 ustawy o Policji wyklucza możliwość informowania osoby poddanej kontroli operacyjnej o fakcie jej prowadzenia, z wyjątkiem przypadku przekształcenia materiałów operacyjnych w materiały procesowe.

Nie podzielając we wskazanym wyroku przyjętego przez Rzecznika Praw Obywatelskich założenia interpretacyjnego Trybunał Konstytucyjny wskazał jednak, że jakkolwiek „(...) ustawa zwykła może ograniczać obywatelowi prawo dostępu do dokumentów urzędowych (art. 51 ust. 3 Konstytucji), to jednak art. 19 ust. 16 ustawy o Policji, aby mógł być uznany za zgodny z art. 51 ust. 2 Konstytucji musi pomyślnie przejść test zgodności z art. 51 ust. 4 Konstytucji. Tymczasem odczytanie zaskarżonego przepisu jako dającego prawo udostępnienia zebranych materiałów tylko na wypadek wniesienia aktu oskarżenia - oznacza przyjęcie wykładni, która pozostaje w sprzeczności z art. 51 ust. 4 Konstytucji. (...) Gdyby okazało się, że rzeczywiście art. 19 ust. 16 ustawy o Policji jest interpretowany w powszechnej, utrwalonej, nie budzącej rozbieżności praktyce jako zakaz udzielania informacji o materiałach operacyjnych osobom, których one dotyczą, gdy nie wniesiono przeciwko nim aktu oskarżenia, mimo zakończenia kontroli operacyjnej wobec nich, wówczas Trybunał Konstytucyjny musiałby ponownie rozważyć sprawę oceny konstytucyjności tej normy.”

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147) zwracam się do Pana Komendanta o udzielenie wyjaśnień, w jaki sposób jest stosowany art. 19 ust. 16 ustawy o Policji. W szczególności proszę o wyjaśnienie, czy na żądanie osób, wobec których stosowana była kontrola operacyjna i nie wniesiono przeciw nim aktu oskarżenia,

po zakończeniu tej kontroli, Policja udziela informacji o zgromadzonych materiałach operacyjnych.

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich